

KIMARADT VALAMI KRISZTUS GYÖTRELMEIBŐL?

SZABADOS ÁDÁM

A Kolossé levélben Pál apostol azt írja: „Most örülök a tiétek elviselt szenvedéseimnek, és testem elszenvedi mindazt, ami a Krisztus gyötrelmeiből még hátravan, az ő testéért, amely az egyház.” (Kol 1,24) Furcsa ez a mondat, hiszen Pál máshol Krisztus szenvedéseinek befejezett, elvégzett munkáját hangsúlyozza, melyhez nem lehet sem hozzátenni, sem elvenni. A Kolossé levélben is éppen az az apostol egyik fő témája, hogy magában Krisztusban és az ő kereszten bemutatott áldozatában van a teljesség (pl. Kol 2,11-15). Miért írja akkor itt mégis azt, hogy hátravan még valami Krisztus gyötrelmeiből?

Ha közelebbről megvizsgáljuk a mondat jelentését, eltűnik az ellentmondás. Pál bilincsek között, gyötrelmes helyzetben írja a levelet. Ezt a helyzetet azért vállalta, hogy eljuttathassa a pogányokhoz (nemzsidó népekhez) Krisztus evangéliumát. Örömmel vállalta ezt a szenvedést, és azt magyarázza a kolosséiaknak, hogy ez a gyötrelme része Krisztus tervének. Pál az egyházért, Krisztus testéért (ὡπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἡ ἐκκλησία) viseli el a szenvedést, vagyis azért, hogy mindazok, akikért Krisztus az életét adta, hit által betagozódhassanak az egyházba, a szentek közösségébe. A következő versből egyértelműen látszik, hogy Pál az evangélium hirdetésének szolgálata közben átélt szenvedésre gondol, amikor a testi gyötrelmeire utal: „Ennek a szolgájává lettem a szerint a megbízatás szerint, amelyet Isten nekem a ti javatokra adott, hogy teljesen feltárjam előttetek az Isten igéjét” (1,25).

De miért mondja, hogy azt szenvedi el, ami „még hátravan” Krisztus szenvedéseiből (ἀναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ), mintha Krisztus szenvedése nem fejeződött volna be feltámadásával és mennybemenetelével? Egy másik igevers segít megérteni Pál szóhasználatát. A Filippi levélben Epafroditossal kapcsolatban írja az apostol: „Krisztus ügyéért került közel a halálhoz, amikor életét kockáztatta azért, hogy helyettetek szolgáljon nálam” (2,30). A „helyettetek szolgáljon nálam” (ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρὸς με λειτουργίας) szó szerinti fordítása valahogy úgy hangozna, hogy „betöltse, ami hátravan a ti értem végzett szolgálatotokból”. Hasonló kifejezést használ Pál itt, mint a Kolossé levélben. A görög ὑστέρημα (többes számban ὑστερήματα) szó azt jelöli, ami valaminek a teljességéből, kiteljesedéséből, befejezéséből kimaradt, hátravan. A ὑστέρημα τῆς πρὸς με λειτουργίας kifejezéssel Pál arra utal, hogy a filippi gyülekezet szolgálata befejezetlen maradt volna, ha Epafroditosz nem vitte volna el neki az adományait. Epafroditosz betöltötte, ami még hátravolt: az adományokat eljuttatta a célszemélyhez, még a szenvedést is vállalta, hogy a filippiek szolgálatából hátralévő részt betölthesse.

Pál ugyanebben az értelemben töltötte be a Krisztus szenvedéséből hátramaradt részt (τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ). Ahhoz, hogy Krisztus teste, az egyház átélhesse az evangélium üdvözítő erejét, Krisztus szenvedéseinek megváltó hatását, valakinek el kellett juttatnia ezt az üzenetet a célszemélyekhez. Ahogy Epafroditosz esetében a közvetítő munkája

szenvedéssel járt, Pál is gyötrelmek árán tudta Krisztus szenvedéseinek az üzenetét a pogányokhoz eljuttatni. Krisztus megváltó munkájából nem hiányzott semmi, de a messiási szenvedés nem ér véget, amíg a pogányokhoz el nem jut a kereszt örömhíre a világ minden táján. Ez a szenvedés hiányzik még Krisztus gyötrelmeiből, és Pál ezt töltötte be a maga részéről, amikor a börtönt és a megaláztatást is vállalva hirdette Isten ígését a kisázsiai népeknek. Amíg a Krisztus kereszthalálának örömhíre nem ért el minden emberhez, a messiási szenvedések sem teltek be. A szenvedésnek ezt a részét azonban már nekünk kell magunkra vállalnunk. Mi nem végzünk engesztelést senkiért, de beállunk a Mester mögé, és magunkra vesszük a gyalázatát. Pál szerepe ebben a tekintetben nem volt egyedülálló. Krisztus azt kérdezi tőlünk is, hogy készek vagyunk-e betölteni a magunk szerepét abból, ami még hátravan az ő gyötrelmeiből. Leszünk-e követői, akik akár az életüket is kockára teszik azért, hogy eljusson az evangélium a népekhez? Ez Pál mondatának leginkább húsbavágó üzenete.